

ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРЕНЕПЛОДІВ МОРКВИ ТА ПОЛПШЕННЯ ЯКОСТІ ШЛЯХОМ ПІДБОРУ НОВИХ ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ СОРТІВ

Потапський Ю.В., кандидат с.-г. наук, доцент

e-mail: yurapotap@ukr.net

Подільський державний аграрно-технічний університет

Основним завданням агропромислового комплексу є надійне забезпечення населення продуктами. Для того щоб інтенсифікувати виробництво необхідно впроваджувати нові технології [1]. В свою чергу критерієм оцінки будь-якої технології вирощування культури залишається врожайність, а величина її повинна бути економічно виправданою і енергетично підтвердженою [2]. Підвищити ефективність можливо за рахунок впровадження високоврожайних адаптовано стійких сортів та вдосконалення технології їх вирощування [3].

На відміну від технологічних заходів, роль сорту, як одного із найбільш допустимих і ефективних засобів виробництва, постійно зростає і його вклад, за даними останніх років, у приріст врожайності оцінюється в 30-50% [4].

На основі проведених досліджень встановлено, що урожайність сортів моркви в середньому за роки досліджень коливалась у межах: середньостиглих–48,5-61,2 т/га, пізньостиглих–51,4-63,0 т/га. Середньостиглі сорти Натофі і Нанська 4 характеризувались високою урожайністю товарних коренеплодів. В середньому вона становила 61,2 т/га і 59,4 т/га, що дало прибутку врожаю в порівнянні із контролем (Шантане сквирська) на 3,8 і 2,0 т/га, відповідно. Пізньостиглих сортів виділяється: Дарина–61,8 т/га і Флайові–63,0 т/га, що вище контролю (Регульська) на 2,9 і 4,1 т/га. Найнижча врожайність із середньостиглих сортів встановлена в сорту Свитнаш–48,5 т/га, та пізньостиглих–Осіння королева–51,4 т/га. Це можна пояснити тим, що коренеплоди були коротшими із меншою масою в порівнянні із іншими сортами.

Результати біохімічних аналізів коренеплодів моркви свідчать, що у фазу технічної стиглості вміст сухої речовини, цукрів і каротину залежав від сорту.

Найвищим вмістом сухої речовини у коренеплодах моркви середньостиглих сортів відзначались Натофі (16,6%) і Свитнаш (15,7%), у пізньостиглих – Флайові (12,8%) і Дарина (12,4%). Найнижчий вміст сухої речовини відмічено у сортів Шантане сквирська–14,2%, (середньостиглі) і Регульська–11,3% (пізньостиглі), які взято за контроль, що можна пояснити сортовими особливостями.

За вмістом цукрів порівняно з контролем значно вирізнялися сорти середньостиглі Свитнаш (8,6%), Нанська 4 (8,5%), у пізньостиглих сорти Дарина (6,4%) і Осіння королева (6,0%). Найбільш цінними за високим вмістом каротину в коренеплодах моркви є сорти середньостиглих Шантане сквирська (16,1 мг/100 г сирої маси) і Свитнаш (16,8 мг/100 г сирої маси). У пізньостиглих сортів цей показник найвищий – Осіння королева (17,2 мг/ 100 г сирої маси) і Флайові (17,0 мг/100 г сирої маси).

Найціннішими за комплексом та співвідношенням біохімічних показників в коренеплодах моркви у фазу технічної стиглості є середньостиглі сорти Натофі, Свитнаш, Нанська 4 вміст сухої речовини у них був на рівні 15,0-16,6%, масова частка цукрів (сума) 6,8-8,5%, каротину 14,3-16,8 мг/100 г сирої маси. У пізньостиглих сорти Осіння королева, Дарина, Флайові. Вміст сухої речовини у них був на рівні 11,9-12,8%, цукрів (сума)–5,7-6,4%, каротину 16,4-17,2 мг/100 г сирої маси.

Одержані результати досліджень свідчать, що урожайність та біохімічні показники коренеплодів моркви залежать від сортів.

Список використаної літератури

1. Адрианов С.А. Это поможет вырастить высококачественные корнеплоды. *Картофель и овощи*. 2001. №2. С.39.
2. Андреев Ю.М. Овощеводство. М.: ПрофОбрИздат, 2002. 257 с.
3. Барабаш О.Ю. Строки сіви моркви на Львівщині. *Картопля, овочі та багаторічні культури*. К.: Урожай, 1966. Вип.3.